

Professori Heikki Papunen Suomen Geologisen Seuran kunniajäseneksi

PASI EILU JA TAPIO HALKOAHO

Heikki Tapani Papunen syntyi 28.12.1936 Ikaalisissa. Hän on ollut Suomen Geologisen Seuran jäsen vuodesta 1958: siis jo 67 vuotta! Lisäksi hän on ollut Seuran hallituksen jäsen 1974–1976, varapuheenjohtaja 1974, puheenjohtaja 1975 ja Seuran Bulletinin toimituskunnan jäsen 1975–1978.

Professori Heikki Papusella on ollut erittäin merkittävä rooli geologian edistämisessä tieteinä Suomessa ja maailmalla sekä uusien geologipolvien uran edistämisessä (kuva 1). Si-

ten hän on toiminut sekä suoraan että epäsuorasti Suomen Geologisen Seuran menestyksen edistäjänä. Heikki on uransa aikana kirjoittanut Suomen Geologisen Seuran Bulletiniin 10 ja Geologi-lehteen 23 artikkelia.

Heikki Papusella on ollut myös useita muita kansallisia ja kansainvälisiä jäsen- ja puheenjohtajatehtäviä muun muassa seuraavissa geologisissa seuroissa sekä yhteistyöorganisaatioissa: International Geoscience Programme (IGCP), Society for Geology Applied for



Kuva 1. Professori Heikki Papunen kairasydänlaatikoiden päälle kumartuneena sekä joukko australialaisia komatiittitutkijoita Outokummun Forrestanian kaivoksen kairasydänvarastolla vuonna 1994. Kuva: Tapio Halkoaho.

Figure 1. Professor Heikki Papunen bent over diamond-drill core boxes, and a group of Australian komatiite researchers at Outokumpu's Forrestania mine drill core storage facility in 1994. Photo: Tapio Halkoaho.



Kuva 2. Heikki Papunen seuraa yhä aktiivisesti Turun yliopiston geologian opetusta ja osallistuu alumni-toimintaan. Kuva: Pasi Eilu 14.4.2023.

Figure 2. Heikki Papunen continues to actively follow geology education at the University of Turku and participates in alumni activities. Photo: Pasi Eilu 14.4.2023.

Mineral Deposits (SGA), Society of Economic Geologists (SEG), International Association on the Genesis of Ore Deposits (IAGOD), Geological Association of Canada and Mineralogical Association of Canada (GAC-MAC), Suomalainen Tiedekatemia, Geologian tutkimuskeskuksen valtuuskunta, Maanpuolustuksen tieteellinen neuvottelukunta (MATINE). Lisäksi hän on toiminut usean eurooppalaisen yliopiston geotieteellisen tutkimuksen arviointiryhmässä. Papusen arvostuksesta on osoituksena myös se, että hänet on valittu neljän eri vuosikymmenen aikana kansainvälisten kongressien järjestäjäorganisaatioihin, useimpiin näistä puheenjohtajaksi.

Papusen tutkimustyön tieteellistä ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaa se, että sulfidimalmien lisäksi hänen tieteellinen työnsä on kattanut useita muitakin teemoja, kuten yleistä metallogeniaa, teollisuusmine-

raaliesiintymiä, platinaryhmän metalleja, timantteja, meteoriitteja, meteoriittikraattereita ja geometallurgiaa. Professori Papunen on urallaan julkaissut suuren määrän merkittäviä vertaisarvioituja artikkeleita ja teoksia (mm. Papunen & Gorbunov 1985; Papunen ym. 1989; Papunen 1997; Papunen ym. 2009). Ansioistaan hänelle on myönnetty Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan ansiomerkki (1989) ja Otto Trüstedt -mitali (2000). Eri-tyisen merkittäväksi Papusen elämäntyön tekee se, että hän on tehnyt maamme tunnetuksi ulkomailla, mistä osoituksena ovat Kansainvälisen Platinasymposiumin kunniamitali (2002), Fennoscandian Exploration and Mining -erikoispalkinto (2007) sekä SEG:n kunniajäsenyys (2012), joka on tähän mennessä myönnetty vain 13:lle alan arvostetuimmalle tutkijalle maailmassa. Lisäksi hän on saanut Eskola-mitalin (2016), joka on kor-

kein geologian alan kunnianosoitus Suomessa (Korja ym. 2016).

Urallaan Heikki Papunen käytännössä loi malmigeologian opetuksen Turun yliopistoon ja toimi siellä malmigeologian apulaisprofessorina 1971–1980 ja professorina 1980–2000. Opetus Turun yliopistossa ja yhteistyö GTK:n, ulkomaisten geologisten tutkimuskeskusten sekä eri kaivos- ja malminetsintäyhtiöiden kanssa tuotti, paitsi suuren määrän julkaisuja ja raportteja, myös lukuisia opinnäytetöitä. Samalla hän ohjasi merkittävän määrän geologian opiskelijoita menestyksekkäille työurille sekä Suomessa että muualla maailmassa. Papusen entiset oppilaat tuntevat hänet ihmisenä, joka on halunnut nähdä kasvattiensa menestyvän työelämässä. Hän on tukenut heidän uraansa, mutta luonteensa mukaisesti usein niin vaivihkaa, että Heikiltä saatu apu on selvinnyt saajalle vasta myöhemmin, usein vielä kiertotietä.

Vaikka professori Heikki Papunen on ollut eläkkeellä jo vuodesta 2001, osallistuu hän edelleen aktiivisesti Turun yliopiston alumni-toimintaan Kakoliittikillan puitteissa ja seuraa tieteenalansa kehitystä suurella mielenkiinnolla (kuva 2).

DOS., FT PASI EILU
(pasi.eilu@gmail.com)

DOS., FT TAPIO HALKOaho
(tapio.halkoaho@gtk.fi)

Pasi Eilu on malmigeologian dosentti Turun yliopistossa ja toimii yksityisenä malminetsinnän konsulttina. Tapio Halkoaho on erikoistutkijana Geologian tutkimuskeskuksen Kuopion toimipisteessä sekä lisäksi toimii magmapetrologian dosenttina Turun yliopistossa ja petrologian dosenttina Helsingin yliopistossa. Kirjoittajat ehdottivat professori Heikki Papusta Seuran kunniajäseneksi.

Lähdeluettelo

- Korja, A., Lahtinen, R., Leveinen, J. & Sorjonen-Ward, P., 2016. Eskola-mitalin luovutuspuhe, Finlandia-talo 7. lokakuuta 2016. *Geologi* 68 (6), 186–189.
- Papunen, H. (toim.), 1997. Mineral deposits: research and exploration – where do they meet? Proceedings of the Fourth Biennial SGA Meeting, Turku/Finland/11–13 August 1997. A. A. Balkema, Rotterdam, 980 s.
- Papunen, H. & Gorbunov, G. I. (toim.), 1985. Nickel-copper deposits of the Baltic Shield and Scandinavian Caledonides. *Geological Survey of Finland Bulletin* 333, Geologian tutkimuskeskus, 394 s.
- Papunen, H., Halkoaho, T. & Luukkonen, E., 2009. Archaean evolution of the Tipasjärvi-Kuhmo-Suomussalmi Greenstone Complex, Finland. *Geological Survey of Finland Bulletin* 403, Geologian tutkimuskeskus, 68 s.
- Papunen, H., Kopperoinen, T. & Tuokko, I., 1989. The Taivaljärvi Ag-Zn deposit in the Archean greenstone belt, eastern Finland. *Economic Geology* 84, 1262–1276.